

Stanovisko Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky k vyjadreniu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. k výsledkom analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 9

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) na svojej verejne dostupnej internetovej stránke (<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=285>) zverejnil dňa 28.októbra 2008 výsledky analýzy relevantného trhu veľkoobchodnej služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 9“) a zároveň stanovil tridsaťdňovú lehotu na zaslanie písomných pripomienok k tejto analýze. V ten istý deň bola analýza doručená spoločnostiam Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Telefónica O2 Slovakia“), Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“) a T-Mobile Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť T-Mobile Slovensko“), ktoré boli v analýze určené za významné podniky na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, čiže každý z vyššie uvedených podnikov je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti.

V stanovenej lehote boli úradu doručené stanoviská spoločností Telefónica O2 Slovakia, Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko. Na základe žiadosti úradu sa k predmetnej analýze vyjadril aj Protimonopolný úrad SR. Žiadne iné stanovisko v predmetnej veci nebolo úradu doručené.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom stanovisku zo dňa 26.11.2008, ktoré bolo úradu doručené dňa 28.11.2008 vyjadrila nasledujúce pripomienky:

Úvod

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia zaslala úradu v zmysle ustanovení § 10 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) čiastkové pripomienky k obsahu niektorých častí analýzy listami zo dňa 29.10.2008 a 12.11.2008. Vzhľadom k tomu, že tieto pripomienky sú uvedené aj v závere vyjadrenia spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, v bode Pripomienky k navrhovanej povinnosti nákladovej orientácie: v kapitole 3.2. časti III. analýzy („Navrhované povinnosti“), a vzhľadom k tomu, že tieto pripomienky sa v analýze predmetného trhu vzťahovali výlučne iba k tejto navrhovanej povinnosti, úrad sa k nim vyjadrí v časti zaoberajúcej sa touto navrhovanou povinnosťou.

Vyjadrenie a pripomienky k II. časti, kapitole 2. – Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku

Veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu (§ 16 ods. 4 písm. a) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so závermi úradu v tejto kapitole analýzy. Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu má nepochybne 100%-ný trhovú podiel vo svojej vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti, pokiaľ ide o ukončenie volania v tejto sieti.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia namieta, že napriek zisteniu, že trhovú podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa dvoch z troch ukazovateľov, konkrétne podľa počtu terminovaných minút a počtu výnosov z ukončenia volania za rok 2007 výrazne nižší ako trhovú podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach, sa úrad k tomuto zisteniu, jeho príčinám a dôsledkom ďalej v analýze bližšie nevracia a hlbšie ich neanalyzuje. Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je úradom zistený a vyššie i v analýze popísaný stav spôsobený v zásade dvomi základnými skutočnosťami:

1) neprimerane vysokými cenami za ukončenie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, ktoré nekorešponujú ani s ich nákladmi na službu ukončenia volania a ani s povinnosťou nediskriminácie prístupu do verejných mobilných telefónnych sietí týchto spoločností, ktorá im bola právoplatne uložená v roku 2006. Ceny za ukončenie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko sú neprimerane vysoké aj v porovnaní s aktuálnymi priemernými cenami za ukončenie volania v členských krajinách Európskej únie. Zároveň nízke maloobchodné ceny volaní vo vlastnej sieti tzv. „on-net“ volaní naznačujú, že náklady na ukončenie minúty predmetného volania sú podstatne nižšie ako aktuálne ceny za ukončenie volania v ich verejných mobilných telefónnych sieťach účtované iným podnikom. Tým sa spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia dopúšťajú porušenia povinnosti nediskriminácie prístupu, ktorú sú od polovice roku 2006 povinní dodržiavať na základe právoplatných rozhodnutí úradu.

2) výraznými cenovými rozdielmi medzi on-net volaniami a volaniami do iných sietí tzv. „off-net“ volaniami spôsobuje, že pre účastníkov v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko je podstatne výhodnejšie volať v rámci vlastnej siete ako do inej siete. Tento tzv. klubový efekt sa teda prejavuje tak, že pre zákazníka je výhodnejšie zvoliť si sieť, ktorá má čo najviac užívateľov, lebo v takom prípade bude väčšina jeho volaní on-net, a teda priemerná cena volania bude nižšia. Podľa názoru a kalkulácií spoločnosti Telefónica O2 Slovakia takýto rozdiel v cene nie je odôvodniteľný rozdielnosťou nákladov na poskytnutie týchto dvoch typov služieb. Klubový efekt je navyše omnoho výraznejší, ak na trh vstupuje nový podnikateľ relatívne neskoro, t.j. potom, čo na trhu vznikla určitá ustálená štruktúra súťaže – ako je tomu aj v prípade spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, ktorá vstúpila na trh medzi dvoch hráčov s mimoriadne silnými a stabilnými pozíciami na trhu.

Stanovisko úradu:

Úrad nesúhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že rozdiel v trhových podieloch spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu terminovaných minút a počtu výnosov z ukončenia volania za rok 2007 a trhového podielu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu aktívnych zákazníkov je spôsobený vyššie uvedenými skutočnosťami, čoho dôkazom je aj to, že v roku 2008 sa výška týchto trhových podielov spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach vyrovnala. Analýza predložená na verejné konzultácie ešte pred koncom roka 2008 nemohla obsahovať trhovú podiely za rok 2008. Podľa názoru úradu rozdiel v týchto trhových

podieloch za rok 2007 bol spôsobený marketingovou stratégiou spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, keď ponúkala zákazníkom v kampani „O2 Jednotka“ SIM kartu s kreditom za symbolickú cenu, ako aj ďalšími výhodami ako napr. volania vo vlastnej sieti za 2 Sk/min natrvalo, alebo možnosť získania dvojnásobnej výšky kreditu pri prvom dobíí kreditu v stanovenej lehote. Výsledkom tejto marketingovej stratégie bol nárast počtu aktívnych zákazníkov, z ktorých mnohí nepoužívali tieto SIM karty, prípadne ich využívali len veľmi málo, takže na týchto kartách neboli generované ani výnosy, ani prevádzka. Tieto SIM karty sa neskôr stali neaktívne, a tak popri registrácii nových zákazníkov súčasne dochádzalo k úbytku starých zákazníkov. Postupne sa v roku 2008 tento rozdiel v trhových podieloch spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu terminovaných minút, počtu výnosov z ukončenia volania a počtu aktívnych zákazníkov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach vyrovnal.

Na základe pripomienok ostatných subjektov úrad vývoj trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach presunul do posúdenia kritéria zodpovedajúca vyjednávacia sila na strane dopytu podľa § 16 ods. 4 písm. d) zákona.

Veľkosť podniku podľa § 16 ods. 4 písm. a) zákona určený na základe trhových podielov vo vzťahu k takto zadefinovanému relevantnému trhu sa v časovom priebehu nemení a každá z uvedených spoločností má 100% trhovú podiel na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti.

Úrad súhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že poplatky za ukončenie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko sú vysoké aj v porovnaní s aktuálnymi priemernými cenami za ukončenie volania v členských krajinách Európskej únie. Vzhľadom k tomu, že na základe prvého kola analýzy tohto trhu neboli terminačné poplatky regulované, úrad uložením povinnosti nákladovej orientácie chce dosiahnuť zníženie týchto poplatkov. V súčasnosti oddelenie cien vypracováva v spolupráci so všetkými mobilnými operátormi návrh metódy FAHC na výpočet ceny za ukončovanie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktorý bude predložený na národné konzultácie a následne notifikovaný aj Európskej komisii.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia podala na úrad, na odbor štátneho dohľadu podnet na prešetrenie možného porušenia povinnosti nediskriminácie prístupu podnikmi s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9, spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Záver šetrenia odboru štátneho dohľadu je taký, že výsledok šetrenia nepreukázal podozrenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia z možného porušenia povinnosti nediskriminácie, ani iných úradom uložených povinností niektorým podnikom s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže (§ 16 ods. 4 písm. b) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so záverom úradu, že mobilná elektronická komunikačná sieť spolu s pridelenými obmedzenými zdrojmi (najmä frekvenciami, čiastočne aj číslami) spĺňa definíciu unikátneho zariadenia v zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov.

Existencia technologicky podmienených výhod (§ 16 ods. 4 písm. c) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je toho názoru, že technologickými výhodami, ktoré nie sú prístupné ostatným súťažiteľom sú napr. frekvencie a zodpovedajúca elektronická komunikačná sieť v pásme 450 MHz prevádzkovaná spoločnosťou T-Mobile Slovensko alebo frekvencie a potenciálne aj elektronická komunikačná sieť v pásme 870 MHz, ktoré boli pridelené spoločnosti Orange Slovensko v priebehu roka 2008. Tieto frekvenčné pásma je možné využiť aj na poskytovanie takých služieb, ktorým spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nebude schopná konkurovať. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so záverom úradu v tom, že je v časovej nevýhode z dôvodu budovania svojej siete a pokrytia obyvateľstva jej signálom, ktorý predstavuje a istý čas bude predstavovať technologicky podmienenú výhodu spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na predmetnom relevantnom trhu. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je preto toho názoru, že okrem tejto dočasnej technologicky podmienenej výhody spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, disponujú ešte jednou trvalou, resp. dlhodobou technologicky podmienenou výhodou v podobe ovládania unikátneho frekvenčného pásma a príslušnej siete, ktorými spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nedisponuje.

Stanovisko úradu:

Úrad nesúhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia a trvá na posúdení tohto kritéria tak, ako je uvedené v analýze vzhľadom k tomu, že spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko v súčasnosti neterminujú hlasové volania v sieťach NMT resp. CDMA. Disponovanie týmito sieťami môže spôsobiť existenciu technologicky podmienených výhod, ale nie na tomto relevantnom trhu. Úrad je naďalej toho názoru, že napriek vlastníctvu NMT resp. CDMA frekvencií ani jedna spoločnosť nedisponuje takou technologickou výhodou, aby dosahovala trvalú konkurenčnú výhodu oproti svojim konkurentom v poskytovaní služby ukončenia volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach

Zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu (§ 16 ods. 4 písm. d) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia plne súhlasí so záverom úradu v tejto časti analýzy o výrazne vyššej vyjednávací sila spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko v porovnaní s vyjednávacou silou spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia aj tzv. komerčne dohodnuté ceny majú spĺňať zákonné požiadavky vyplývajúce z ustanovení § 28 ods. 6 zákona a rozhodnutí úradu o určení významného podniku a uložení povinnosti na tomto relevantnom trhu. Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia obrovská vyjednávací sila spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko je v praxi kľúčovým nástrojom na presadenie takých cenových podmienok za ukončenie volania v ich sieťach, ktoré spĺňajú predovšetkým ich obchodné predstavy a ciele, bez ohľadu na povinnosti nediskriminácie prístupu alebo nákladovo orientovaných cien za ukončenie volania v ich sieťach. Nepretržitý dohľad úradu nad cenotvorbou na relevantnom trhu je podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia jediným skutočne efektívnym prostriedkom, ktorý vyváži obrovskú vyjednávací silu spoločností T-Mobile Slovensko

a Orange Slovensko pri negociácii a aplikácii komerčných cien za ukončenie volania v ich sieti.

Stanovisko úradu:

Na základe pripomienok ostatných subjektov úrad presunul do tejto časti analýzy vývoj trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach spolu, z časti posúdenie kritéria veľkosti podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu podľa § 16 ods. 4 písm. a) zákona.

Podľa záverov úradu spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosahuje v porovnaní so svojou konkurenciou vo všetkých sledovaných ukazovateľoch výrazne nižšie (v roku 2007 až 18-20 násobne menšie a v roku 2008 viac ako 7 násobne menšie) trhové podiely podľa rôznych ukazovateľov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach spolu. Táto skutočnosť svedčí o výrazne nižšej vyjednávacej sile spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Doposiaľ sa vždy všetci operátori dohodli na cene za ukončenie volania v mobilných sieťach bez potreby zásahu regulátora. Koncom roka 2008 sa prvýkrát na Slovensku vyskytla situácia, kedy sa spoločnosť Telefónica O2 Slovakia na jednej strane nedohodla na výške terminačného poplatku so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na strane druhej. Všetky ostatné spoločnosti sa navzájom na výške ceny za ukončenie volania dohodli. Vzhľadom k tomu, že na základe prvého kola analýzy tohto trhu neboli terminačné poplatky regulované, úrad navrhuje uložiť povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie všetkým trom operátorom, a tým dosiahnuť zníženie týchto poplatkov.

Úrad súhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že je potrebné, aby úrad vykonával dohľad nad cenotvorbou terminačných poplatkov v mobilných sieťach, ale kým nie je významným podnikom uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona, úrad k tomu nie je oprávnený.

Úspory z rozsahu (§ 16 ods. 4 písm. g) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so závermi úradu v tejto časti analýzy. Úspory z rozsahu dosahované spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko sú vzhľadom na dĺžku ich pôsobenia na relevantnom trhu i na trhu poskytovania mobilných elektronických komunikačných služieb v Slovenskej republike niekoľkonásobne vyššie, ako je to v prípade spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Existencia potenciálnej konkurencie (§ 16 ods. 4 písm. k) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so závermi úradu v tejto časti analýzy. Podľa spoločnosti Telefónica O2 okrem absencie ďalších obmedzených zdrojov (frekvencií) je v tejto časti analýzy potrebné doplniť, že aj samotná dlhodobá situácia na relevantnom trhu a ďalšie faktory na iných relevantných trhoch vytvárajú prostredie, ktoré v spojení

s aktuálnymi trhovými podielmi spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko prakticky vylučuje vstup potenciálnej konkurencie na relevantný trh a významne obmedzuje jej rast a expanziu.

Stanovisko úradu:

Úrad súhlasí so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia, že prostredie na trhu je presýtené, penetrácia mobilnej telefónie je vysoká a takmer všetci zákazníci majú svojho operátora. Z toho dôvodu môžeme konštatovať, že zmenu v trhových podieloch spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach môže podnietiť iba zaujímavá cenová ponuka na získanie nového zákazníka, prípadne aby zákazníci mali záujem prejsť od jedného operátora k druhému. Úrad ale nesúhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že situácia na trhu v spojení s aktuálnymi trhovými podielmi spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko vylučuje vstup potenciálnej konkurencie na relevantný trh. Vstup ďalšieho mobilného operátora je z dôvodu potreby pridelených frekvencií ako obmedzeného zdroja v časovom horizonte do vykonania ďalšej analýzy nepravdepodobný, dá sa povedať až nemožný, keďže úrad nemá zámer vypísať ďalšie výberové konanie a z toho dôvodu úrad trvá na vyjadrení v analýze, že na trhu ukončenia volania v sieti spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko neexistuje potenciálna konkurencia, a tak nemá vplyv na správanie týchto spoločností. Vzhľadom na charakter trhu, službu ukončenia volania môže poskytovať výlučne ten podnik, v ktorého sieti je volaný účastník pripojený.

Prekážky vstupu na relevantný trh (§ 16 ods. 4 písm. l) zákona) a súčasný stav súťaže (§ 16 ods. 4 písm. m) zákona).

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia okrem prirodzených strategických, ekonomických, časových a technických bariér špecifikovaných úradom v analýze je významnou prekážkou vstupu na relevantný trh aj samotný dlhodobý existujúci nevyhovujúci stav súťaže na ňom. Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je preto potrebný bezodkladný zásah úradu a zároveň nevyhnutná včasná a efektívna regulácia.

Napriek neuloženiu povinnosti nákladovej orientácie po prvom kole analýzy relevantného trhu je spoločnosť Telefónica O2 Slovakia toho názoru, že povinnosť nákladovej orientácie je nevyhnutným predpokladom riadneho plnenia uložených povinností nediskriminácie prístupu a tiež povinnosti oddelenej evidencie činností súvisiacich s prepojením. Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ceny za ukončenie volania účtované spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko nasvedčujú tomu, že nie sú tvorené v súlade s princípom nákladovej orientácie a povinnosťou nediskriminácie prístupu, o čom svedčí napríklad aj „glide-path“, ktorý si medzi sebou dohodli spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko do konca septembra 2009 a následne od 01.10.2009. Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, ak by cenotvorba rešpektovala princíp nákladovej orientácie cien, tak by nebol možný taký výrazný rozdiel ponúkaných cien pre tieto dve obdobia toho istého roka. Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nákladová štruktúra vstupujúca do cien za ukončenie volania nemôže predsa počas niekoľkých mesiacov toho istého roka náhle tak výrazne poklesnúť.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v tejto časti vyjadrenia opakovane namieta možné porušenie povinnosti nediskriminácie prístupu podnikmi s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9, spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súhlasí so záverom úradu, že na relevantnom trhu nie je efektívna súťaž. Súťaž na tomto trhu neexistuje napriek tomu, že relevantný trh už bol analyzovaný a určeným podnikom s významným vplyvom na ňom boli právoplatne uložené viaceré povinnosti, čo svedčí o neúčinnosti zvolených regulačných nástrojov a ich nedostatočnej aplikácii podnikmi s významným vplyvom na relevantnom trhu.

Podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia v analýze absentuje aj vyhodnotenie a závery týkajúce sa účinnosti doposiaľ uložených regulačných nástrojov a opatrení podnikom s významným vplyvom na relevantnom trhu po prvom kole analýzy, ako aj zistené dôsledky vstupu tretieho súťažiteľa, spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, na relevantný trh. Úrad sa týmito otázkami a s nimi spojeným stavom na trhu v analýze doposiaľ podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nezaoberal, pričom vyššie popísané dôsledky dlhodobej cenotvorby spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko postihujú predovšetkým spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ako nového účastníka relevantného trhu, ktorý nevyhnutne potrebuje čas na naplnenie svojej siete takým objemom prevádzky, ktorý bude predstavovať aspoň čiastočnú konkurenciu a protiváhu voči objemu prevádzky v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko.

Stanovisko úradu:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že je nevyhnutný zásah regulátora, vzhľadom k tomu, že doposiaľ nedošlo k podpísaniu dodatku k zmluve o prepojení sietí medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a ostatnými dvomi mobilnými operátormi na rok 2009, ako aj vzhľadom na úroveň poplatkov za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Úrad navrhuje všetkým trom podnikom pôsobiacim na predmetnom trhu uložiť povinnosť nákladovej orientácie. Úrad súhlasí aj s argumentáciou spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, prečo je nevyhnutné uloženie tejto povinnosti. Avšak je potrebné vziať do úvahy aj fakt, že na základe prvého kola analýzy nebola uložená povinnosť nákladovej orientácie vzhľadom k tomu, že výška prepojovacích poplatkov bola na uspokojujúcej úrovni a operátori sa vždy navzájom bez problémov dohodli. Keďže nebola uložená metóda kalkulácie cien za ukončovanie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, úrad nie je oprávnený preskúmať, či ceny stanovené za predmetnú veľkoobchodnú službu spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko boli stanovené s princípmi nákladovej orientácie.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia podala na úrad, odbor štátneho dohľadu, podnet na prešetrenie možného porušenia povinnosti nediskriminácie prístupu podnikmi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Záver šetrenia odboru štátneho dohľadu je taký, že výsledok šetrenia nepreukázal podozrenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia z možného porušenia povinnosti nediskriminácie, ani iných úradom uložených povinností.

Úrad na základe námietok dotknutých strán doplnil do analýzy závery týkajúce sa vyhodnotenia vplyvu doposiaľ uložených regulačných povinností podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu po prvom kole analýzy:

Vyhodnotenie povinnosti transparentnosti.

Úrad uložením povinnosti transparentnosti zabezpečil zverejnenie nasledujúcich informácií z jednotlivých zmlúv o prepojení na verejne dostupnej internetovej stránke významného podniku týkajúce sa:

- I. špecifikácie rozhraní, prostredníctvom ktorých je realizované prepojenie sietí,
- II. špecifikácie signalizácie použitej pre prepojenie,
- III. členenia prevádzky na silnú, slabú a víkendovú podľa časových intervalov,
- IV. popisu jednotlivých kategórií vnútroštátnych volaní ukončených v sieti predmetnej spoločnosti, vrátane cien za tieto volania,
- V. rozsahu doplnkových služieb, vrátane cien za tieto služby.

Spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko boli povinné na základe takto uloženej povinnosti zverejňovať vyššie uvedené informácie do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o určení významného podniku na tomto relevantnom trhu a uložení povinností, a pri zmluvách o prepojení uzatvorených po dni právoplatnosti tohto rozhodnutia do 15 dní odo dňa uzatvorenia zmluvy o prepojení.

Transparentnosť bola základným predpokladom pre zabezpečenie nediskriminačného prístupu voči jednotlivým podnikom. Zverejňovanie vyššie špecifikovaných informácií umožňovalo, aby podniky pôsobiace na trhu hlasovej služby alebo podniky, ktoré mali záujem sa pripojiť so sieťou spoločnosti Orange Slovensko resp. T-Mobile Slovensko za účelom poskytovania hlasových služieb mali možnosť získať základné informácie o podmienkach poskytovania služby ukončovania volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Vyhodnotenie povinnosti nediskriminácie.

Na základe uloženej povinnosti nediskriminácie spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko uplatňovali voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností pri poskytovaní veľkoobchodnej služby ukončenia volania. Cieľom uloženia tejto povinnosti bolo, aby spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko nemohli poskytovať službu ukončenia volania vo svojej sieti za odlišných technických a kvalitatívnych podmienok, prípadne aby nemohli účtovať odlišné ceny za poskytovanie tej istej služby rôznym podnikom, čím by ich znevýhodnili oproti iným podnikom. Práve neuloženie povinnosti nediskriminácie by malo za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, čiže znevýhodniť niektorého poskytovateľa hlasových služieb.

Vyhodnotenie povinnosti oddelenej evidencie.

Spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko predložili v stanovenej lehote oddelenú evidenciu v súvislosti so službou ukončenia volaní vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa § 20 zákona, a to tak, aby táto oddelená evidencia úradu poskytla základné informácie o nákladoch, tržbách a vloženom kapitále vzťahujúcich sa k službe ukončenia volaní vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti. Vzhľadom k tomu, že doposiaľ nebola uložená povinnosť nákladovej orientácie pre službu ukončenia volania malo plnenie tejto povinnosti informatívny charakter.

Vyhodnotenie povinnosti prístupu k sieťovým prostriedkom.

Ďalšou uloženou povinnosťou bola povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických

komunikáciách. Rozsah povinností prístupu k sieťovým prostriedkom plne korešpondoval s charakterom služby terminácie poskytovanej si navzájom mobilnými operátormi. Uložená povinnosť plne ochránila súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania hlasových služieb, kedy pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia dočasne chráni spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá sa nedohodla na cene za ukončenie volania so spoločnosťami Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko. Táto povinnosť na predmetnom trhu pomohla od 01.01.2009 zachovať prepojenie medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a zvyšnými dvomi mobilnými operátormi, čo v konečnom dôsledku efektívne ochránilo koncových užívateľov.

Na základe výsledkov opakovanej analýzy a vzhľadom k tomu, že doposiaľ nedošlo k uzavretiu dohody na cene za ukončenie volania medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a ďalšími dvomi mobilnými operátormi, úrad dospel k záveru, že povinnosti uložené úradom na základe prvého kola analýzy boli nedostatočné a z toho dôvodu navrhuje doplnenie uložených povinností o povinnosť nákladovej orientácie spoločnostiam Orane Slovensko a T-Mobile Slovensko a uloženie všetkých vyššie uvedených povinností novému mobilnému operátorovi spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Vyjadrenie a pripomienky k III. časti, kapitole 3.1. – Závěry opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v tejto časti svojich pripomienok len zhrnula svoje pripomienky k vyhodnoteniu jednotlivých kritérií uvedené v časti 2 Vyjadrenie a pripomienky k II. časti, kapitole 2.2. – Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku, úrad nepokladá za potrebné sa opakovane vyjadrovať k tým istým pripomienkam.

Záver

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uviedla k záveru analýzy, že sa stotožňuje so záverom úradu, že spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko aj naďalej zostávajú podnikmi s významným vplyvom na relevantnom trhu, a že je nepochybne aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo vzťahu k svojej sieti v pozícii, že nie je vystavená efektívnej súťaži a má ohľadom tejto siete uvedený významný vplyv, avšak podľa názoru spoločnosti Telefónica O2 Slovakia navrhované povinnosti by mali byť vzhľadom na konštatované odlišné postavenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia oproti spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko tiež odlišné.

Podľa § 6 ods. 4 zákona je úrad povinný všetky činnosti vykonávať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia argumentuje, že podľa článku 4 ods. 8 Smernice EP a Rady 2002/19/ES o prístupe každá povinnosť uložená podniku s významným vplyvom musí vychádzať z povahy zisteného problému, musí byť primeraná a oprávnená vo vzťahu k cieľom podľa článku 8 Rámcovej smernice 2002/21/ES. V ďalšej časti svojho vyjadrenia spoločnosť Telefónica O2 Slovakia

pripomína, že regulácia navrhnutá a uložená na relevantnom trhu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia a dominantným operátorom, teda spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, musí byť objektívna, odôvodnená a primeraná zisteniam.

Stanovisko úradu:

Záver analyzy úradu sú jednoznačné. Každý operátor má 100 percentný trhovú podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej verejnej mobilnej sieti, pretože ukončenie volania v jednej telefónnej sieti nie je vzájomne zastupiteľné s ukončením volania v inej telefónnej sieti.

Z uvedeného vyplýva:

- spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia,
- spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko,
- spoločnosť Orange Slovensko je tiež významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Napriek tomu, že úrad v analýze zistil, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má výrazne nižšiu vyjednávaciu silu vyjadrenú trhovými podielmi spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa rôznych ukazovateľov, a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má dosahované nižšie úspory z rozsahu v porovnaní so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, úrad zastáva názor, že je nevyhnutne potrebné uložiť všetky povinnosti rovnako všetkým operátorom pôsobiacim na tomto trhu. Dôvodom takéhoto stanoviska úradu je požiadavka spoločnosti Telefónica O2 Slovakia zvýšiť sedemapolnásobne asymetriu terminačných poplatkov (z 10 halierov na 75 halierov) oproti roku 2008, ako aj neuzatvorenie dohôd o výške terminačných poplatkov na rok 2009 medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a zvyšnými dvomi mobilnými operátormi.

Úrad na základe pripomienok dotknutých subjektov doplnil do analýzy dôvody uloženia jednotlivých povinností, ako aj identifikáciu problému, ktorý majú riešiť a cieľa, ktorý majú splniť.

Vyjadrenie a pripomienky k III. časti, kapitole 3.2. –Povinnosti Pripomienky ku kapitole 3.2.1. a ku kapitole 3.2.2.

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia namietala, že vzhľadom na skutočnosť, že úrad vo viacerých významných aspektoch konštatoval výrazne slabšie postavenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na relevantnom trhu, je potrebné to zohľadniť aj v štruktúre a poradí navrhovaných povinností v kapitole 3.2.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia sa úrad pri jednotlivých povinnostiach nevysporiadal so samotným odôvodnením ich uloženia, ani navrhovaným rozsahom vo vzťahu k záverom analýzy. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom stanovisku namietala, že úrad v analýze nepriradil a neadresoval jednotlivé navrhované povinnosti k jednotlivým záverom a ani neporovnal zistený stav na relevantnom trhu po prvom kole analýzy so zisteniami a závermi po druhom kole analýzy. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom vyjadrení žiada úrad, aby systematiku, obsah a navrhovanú aplikáciu jednotlivých

povinností adresovaných spoločnosti Telefónica O2 Slovakia prepracoval a prispôbil zistenému stavu na relevantnom trhu, tak aby navrhované povinnosti, ich obsah a rozsah zodpovedali postaveniu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na relevantnom trhu.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia zistenia úradu týkajúce sa postavenia spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na relevantnom trhu plne odôvodňujú tzv. asymetriu cien za ukončenie volania na relevantnom trhu v prospech spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Sektor elektronických komunikácií je kapitálovo jedno z najnáročnejších odvetví, v ktorom je podiel fixných nákladov oproti variabilným nákladom vysoko nadpriemerný. Z tohto dôvodu jednotkové náklady na poskytnutie služby u operátora s nižším objemom prevádzky sú podstatne vyššie ako u operátora s plne využitou kapacitou. V prípade nastavenia symetrických cien za ukončenie volania na úrovni operátora, ktorý má efektívne vyťaženú kapacitu siete, prakticky by to neumožnilo vstup nových súťažiteľov na trh a tým rozvoj konkurenčného prostredia.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom vyjadrení ku kapitole 3.2. tvrdí, že v analýze absentuje previazanie obsahu a záverov analýzy s jednotlivými navrhovanými povinnosťami, odôvodnenie ich uloženia a tiež vyhodnotenie účinnosti doposiaľ uložených povinností spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia preto žiada úrad, aby systematiku, obsah a navrhovanú aplikáciu jednotlivých povinností adresovaných spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko prepracoval.

Stanovisko úradu:

Úrad na základe požiadavky spoločnosti Telefónica O2 Slovakia upravil štruktúru a poradie navrhovaných povinností v časti III. Záver analýzy tak, že najprv uvádza navrhované doplnenie povinností uložených na základe prvého kola analýzy o povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania pre spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a až následne uvádza povinnosti navrhované pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia.

Napriek zisteniam úradu, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má výrazne nižšiu vyjednávaciu silu vyjadrenú trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu aktívnych zákazníkov, počtu terminovaných minút a výšky výnosov z ukončovania hlasových volaní, ako aj nižšie dosahované úspory z rozsahu v porovnaní so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, je postavenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia rovnako významné vzhľadom na jej 100% trhovú podiel na trhu ukončenia hlasového volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ako postavenie zvyšných dvoch mobilných operátorov na trhoch ukončenia hlasového volania v ich vlastných sieťach. Úrad navrhuje uloženie rovnakých povinností všetkým trom významným podnikom a za najdôležitejšiu povinnosť považuje povinnosť nákladovej orientácie na zabezpečenie nákladovo orientovaných cien za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach všetkých troch operátorov. Zákon o elektronických komunikáciách neumožňuje úradu zaregulovať ceny iným spôsobom ako uložením tejto povinnosti a určením metódy kalkulácie cien, ktorá podľa § 22 bude obsahovať druhy nákladov a pravidlá ich priradenia. Úrad podľa tohto ustanovenia vydá predmetnú metódu kalkulácie cien rozhodnutím, ktoré uverejní vo Vestníku.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, čiže je jedinou spoločnosťou ukončujúcou volanie v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Dôvodom pre uloženie týchto povinností všetkým trom mobilným operátorom je to, že sa na tomto trhu vytvára priestor na možnú diskrimináciu ostatných podnikov, predpoklad nezhody

medzi požadovanou a ponúkanou cenou od iných operátorov za ukončenie volania, ako aj predpoklad požadovať neprimeranú cenu. Aj v súčasnosti sa prejavila neschopnosť dohodnúť sa na primeranej cene za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na jednej strane a spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na strane druhej. Na základe vyššie uvedeného sa úrad rozhodol uložiť spoločnosti Telefónica O2 Slovakia rovnaké povinnosti ako spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko.

Úrad nevyklučuje miernu asymetriu poplatkov za ukončenie volaní v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, ale nie je ani zástancom zvyšovania asymetrie cien oproti predchádzajúcemu roku, tak ako to požadovala spoločnosť Telefónica O2 Slovakia (z 10 halierov na 75 halierov). K tejto problematike sa bude môcť úrad vyjadriť až po overení aplikovania uloženej metódy kalkulácie cien za ukončenie volania.

Úrad zastáva názor, že navrhované povinnosti zodpovedajú zistenému stavu na relevantnom trhu vzhľadom k tomu, že všetci traja operátori majú 100% trhovú podiel na trhoch ukončenia volania vo svojej sieti. Všetky navrhované povinnosti sú primerané účelu a sú odôvodnené. Úrad na základe pripomienok dotknutých subjektov doplnil do analýzy dôvody uloženia jednotlivých povinností, ako aj identifikáciu problému, ktorý majú riešiť a cieľa, ktorý majú splniť. Úrad súčasne doplnil aj vyhodnotenie vplyvu povinností uložených na základe prvého kola analýz.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úradu navrhuje uložiť tieto povinnosti podľa zákona a z toho dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní boli na trhu vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu. Ukladanie týchto povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, vznik efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného konania, ktoré by sa s najväčšou pravdepodobnosťou na tomto trhu mohlo vyskytnúť a o ich odôvodnenosti objektívnosti a primeranosti niet pochýb. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

Pripomienky k navrhovaným povinnostiam nediskriminácie prístupu

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

V tejto časti svojho stanoviska k analýze spoločnosť Telefónica O2 Slovakia tvrdí, že spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko porušili a porušujú im uloženú povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 2 zákona, ktorý ustanovuje, že významný podnik je povinný uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia žiada úrad, aby prešetril plnenie uvedenej povinnosti uloženej spoločnostiam na základe prvého kola analýzy.

Stanovisko úradu:

Okrem svojho vyjadrenia v analýze, kde spoločnosť Telefónica O2 Slovakia žiada úrad o prešetrenie možného porušenia uloženej povinnosti nediskriminácie spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia súčasne podala na úrad, na odbor štátneho dohľadu podnet na prešetrenie možného porušenia povinnosti nediskriminácie prístupu podnikmi s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9, spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Záver šetrenia odboru štátneho dohľadu je taký, že výsledok šetrenia nepreukázal podozrenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia z možného porušenia povinnosti nediskriminácie, ani iných úradom uložených povinností podnikom s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9. Spoločnosti T-Mobile Slovensko aj Orange Slovensko poskytovali aj poskytujú službu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti za rovnakých cenových a technických podmienok všetkým podnikom.

V analýze veľkoobchodného trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach úrad neprešetroval maloobchodné ceny a marketingové stratégie jednotlivých operátorov.

Pripomienky k navrhovaným povinnostiam nákladovej orientácie

Stanovisko spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia namieta, že v návrhu tejto povinnosti chýba navrhovaná metóda kalkulácie cien pre významný podnik na relevantnom trhu, ktorá by podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mala byť súčasťou navrhovanej povinnosti nákladovej orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona.

Určenie metódy kalkulácie cien je podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nepochybne vecou s významným dopadom na relevantný trh a má byť súčasťou návrhu povinnosti nákladovej orientácie a nemôže byť vyňatá z procesu národných a nadnárodných konzultácií. Absencia náležite konzultovanej metódy kalkulácie cien môže v budúcnosti logicky viesť k spochybneniu celej analýzy a jej záverov, ako aj uložených povinností, čím sa ešte viac oddiali tak potrebná efektívna cenová regulácia na relevantnom trhu.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia poukazuje na návrh odporúčania Komisie o navrhovanom postupe pri regulácii cien za termináciu v mobilných a pevných sieťach v EÚ, kde v bode (2) tohto dokumentu Komisia jednoznačne odporúča národným regulátorom pri hodnotení a určovaní efektívnych nákladov použiť práve model založený na Long Run Incremental Costs, t.j. do budúcnosti orientovaných dlhodobých prírastkových nákladoch ako relevantnej metóde kalkulácie.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je zjavné, že úrad má k dispozícii model založený na LRIC a pri regulácii aj počas roka 2008 s ním aktívne pracoval pri regulácii cien zostavenia a ukončenia volania v pevnej verejnej telefónnej sieti významného podniku spoločnosti Slovak Telekom, a.s. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nevidí dôvod na to, aby model založený na metodike LRIC nepoužil aj pri regulácii cien za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, navyše ak je to model pre stav súťaže i koncových užívateľov vhodnejší a zo strany Komisie a členov European Regulatory Group podporovaný a do budúcnosti preferovaný. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia opakovane žiada úrad o prehodnotenie voľby metódy tzv. plne alokovaných historických nákladov ako východiska pre budúcu cenovú reguláciu na relevantnom trhu a jej nahradenie

metódou založenou na LRIC, ktorá bude obsahovať jasnú definíciu prístupu (bottom–up alebo top–down) s presným popisom alokácie nákladov a formy optimalizácie.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je rovnako potrebné v rámci návrhu povinností pre spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na relevantnom trhu definovať vzorec pre výpočet nákladov vloženého kapitálu.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia by mohol úrad pri regulácii cien metódou tzv. benchmarkingu brať do úvahy vážený priemer piatich najnižších cien za ukončenie volania v členských štátoch Európskej únie a národné špecifiká.

Stanovisko úradu:

Úrad súhlasí s vyjadrením spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, že určenie metódy kalkulácie cien je podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nepochybne vecou s významným dopadom na relevantný trh a nemôže byť vyňatá z procesu národných a nadnárodných konzultácií. V analýze síce úrad uviedol akú metódu navrhuje uložiť spolu s jej stručnou charakteristikou, ale opis metódy, čiže opis systému kalkulácie cien, ktorý bude obsahovať podrobné kategórie oprávnených nákladov s pravidlami ich priradenia úrad zverejní pred začatím konzultácií podľa § 10 zákona pred vydaním rozhodnutia o určení metódy kalkulácie cien na relevantnom trhu ukončovania volaní v mobilnej sieti. Úrad sa v rozhodnutí bude zaoberať aj výpočtom nákladov vloženého kapitálu tzv. WACC. V súčasnosti úrad organizuje stretnutia so všetkými tromi mobilnými operátormi za účelom špecifikácie oprávnených a neoprávnených nákladov i alokačných kľúčov potrebných pre aplikáciu úradom navrhovanej metódy plne alokovaných historických nákladov. Metóda kalkulácie cien bude takisto podliehať konzultačnému procesu. Po ukončení konzultácií úrad v čo najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko dotknutého podniku a EK. Následne úrad vydá rozhodnutie, ktorým určí metódu kalkulácie cien a túto zverejní vo Vestníku. Podľa § 72 ods. 2 písm. e) zákona sa všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov správny poriadok) nevzťahuje na určenie metódy kalkulácie cien (§ 22 až § 24 zákona). Na základe týchto ustanovení úrad určí metódu kalkulácie cien samostatným rozhodnutím.

Keď úrad na základe analýzy predmetného relevantného trhu dospel k záveru, že je potrebné na podporu efektívnej súťaže ako aj na zabezpečenie ochrany záujmov koncových užívateľov uložiť na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach povinnosť nákladovej orientácie, dôsledne zvažoval akú metódu kalkulácie cien uloží a rozhodol sa pre uloženie metódy plne alokovaných historických nákladov FAHC. Je pravda, že úrad má k dispozícii model založený na LRIC pre reguláciu cien zostavenia a ukončenia volania v pevnej verejnej telefónnej sieti významného podniku spoločnosti Slovak Telekom, a.s. Tento model má odlišné nákladové položky a je určený výlučne pre pevnú verejnú telefónnu sieť a nie je ho možné použiť pre siete mobilných operátorov. Na zakúpenie modelu LRIC pre verejné mobilné telefónne siete nemá úrad v súčasnosti finančné prostriedky. Úrad zastáva názor, že aj uloženie metódy FAHC prispeje k rozvoju konkurenčného prostredia pri poskytovaní mobilných elektronických komunikačných služieb na Slovensku.

Zhrnutie a závery

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia sa stotožňuje s viacerými závermi konštatovanými úradom v analýze, ale vníma ako nevyhnutné analýzu vo viacerých otázkach doplniť a dopracovať na základe ďalšieho šetrenia a analýz vykonaných úradom a niektoré jej závery

a navrhované povinnosti zmeniť, ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uvádza vyššie v tomto vyjadrení k jednotlivým kapitolám.

Podľa spoločnosti Telefónica O2 Slovakia po doplnení a dopracovaní analýzy bude v zmysle príslušných zákonných ustanovení § 10 zákona potrebné jej doplnené a upravené znenie opätovne konzultovať s dotknutými subjektmi na národnej i nadnárodnej úrovni. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia odporúča pri určení povinností podnikom s významným vplyvom na relevantnom trhu čo najskôr aplikovať osvedčenú metódu tzv. benchmarkingu.

Stanovisko úradu:

Vzhľadom k tomu, že pripomienky spoločnosti Telefónica O2 Slovakia nemajú vplyv na závery analýzy a vzhľadom k tomu, že úrad analýzu doplnil v tých častiach, v ktorých zohľadnil pripomienky jednotlivých podnikov, úrad nepovažuje za potrebné dať analýzu opäť k národným konzultáciám. Takýto spôsob by veľmi oddialil vydanie rozhodnutia, pretože dotknuté subjekty by neustále pripomienkovali vždy aktuálnu analýzu. Úrad však poukazuje na skutočnosť, že všetky dotknuté podniky budú mať ešte možnosť vyjadriť sa k celej analýze v procese správneho konania.

Zákon neumožňuje úradu zaregulovať ceny priamo tzv. metódou benchmarkingu ako to navrhuje spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Ustanovenie § 22 ukladá, že úrad je oprávnený uložiť významnému podniku pri poskytovaní špecifických druhov prístupu alebo prepojenia na príslušných trhoch povinnosť stanoviť ceny tak, aby tieto obsahovali iba náklady spojené s poskytovaním prístupu alebo prepojenia, a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré nesúvisia s ich poskytovaním, podľa úradom určenej metódy kalkulácie cien, ktorá bude obsahovať druhy nákladov a pravidlá ich priradenia. Úrad nemôže konať nad rámec zákona.

V Bratislave, dňa 27. marca 2009

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie